

BIJLAGE

	Aantal vakbondsleden	Afhankelijke beroepsbevolking (x 1000)	Syndicalisatie- graad
1890	-	1979,2	-
1898	13.727	2200,2	0,6
1899	13.834	2227,8	0,6
1900	31.311	2255,4	1,4
1901	32.125	2270,1	1,4
1902	20.886	2284,8	0,9
1903	29.165	2299,4	1,3
1904	34.759	2314,1	1,5
1905	52.044	2328,8	2,2
1906	62.546	2343,5	2,7
1907	86.071	2358,2	3,6
1908	106.929	2372,8	4,5
1909	114.203	2387,5	4,8
1910	118.322	2402,2	4,9
1911	148.339	2388,9	6,2
1912	198.843	2375,6	8,4
1913	228.922	2362,2	9,7
1914	252.177	2348,9	10,7
1918	450.000	2295,6	19,6
1920	-	2269,0	-

Bron: K. VANDAELE, *De ontwikkeling [...]*, p. 144, p. 171-172; P. FLORA, F. KRAUS, W. PFENNING, *State, economy, and society in western Europe 1815-1975. A data handbook. Volume II: The growth of industrial societies and capitalist economies*, Frankfurt am Mein: Verlag, 1987, p. 462-467. Lineaire interpolatie. Eigen berekening.

De Odyssee van mijn grootvader Maurice Merckx

*Armand Sermon, docent Sociaal-Cultureel Werk,
Hogeschool West-Vlaanderen*

Mijn grootvader heette Maurice Merckx en waarschijnlijk was hij in Halle even goed bekend als zijn neef en naamgenoot 'den Dries'. Onlangs vond ik bij mijn meter, zijn dochter Irène, een aantal persoonlijke documenten. Tussen die herinneringen van mijn grootvader zat een bruin notaboekje met daarin een lijst van 137 cafés. Dit was het aantal cafés in Halle in het jaar 1968 en ook het aantal cafés dat mijn grootvader aandeed met zijn fiets tijdens zijn odyssee door de stad.

Voor alle duidelijkheid: ik herinner mij mijn 'bompa' als een stille maar levendige geest, boordevol humor, die nooit bier of andere alcoholische drank aanraakte! Hij was sociaal-democraat en propagandist van de BWP. Zijn generatie maakte 'de Grote Oorlog', de grote economische crisis en de opkomst van het fascisme mee. Hij geloofde in een andere wereld waarin de arbeider zich niet enkel sociaal-economisch maar ook cultureel-ethisch zou verheffen. Zo had hij bijvoorbeeld een lidkaart van de vooroorlogse Socialistische Arbeiders Radio-Omroep voor Vlaanderen (SAROV), die tot doel had: "[...] *de algemeene, kultureele en wetenschappelijke opvoeding der arbeiders.*"

Hij las boeken en kranten om zich te informeren en ging in de cafés in de wijde omtrek aan de werkmensen de doelstellingen van partij en vakbond uitleggen. Zijn leven lang bleef hij propaganda voeren zonder enige vorm van vergoeding. Hij behoorde ook niet tot de leiding van de socialistische partij. Hij was gewoon een zelfverklaarde propagandist. De aanhang van die partij vormde in die jaren een sterke en vooral militante minderheid in Halle.

Maurice Merckx tijdens zijn legerdienst (Archief Armand Sermon)

Ik kende dus mijn bompa als een stille, vriendelijke man vol zachte humor van wie ik nooit vermoed heb wat hij betekende voor de mensen van deze stad. Het was in 1978, op zijn begrafenis, dat ik ineens honderden mensen langs zijn kist zag defileren. Sommigen hadden rode bloemen mee, anderen brachten de oude revolutionaire groet. De ruimte waar hij opgebaard lag in het Heilig Hart Ziekenhuis en de gangen errond stonden vol met treurende Hallenaren die ik niet kende en nooit eerder gezien had. Waar kwamen al deze mensen vandaan?

De Schoenfabriek

In 1912, op zestienjarige leeftijd (°1896), gaat Maurice Merckx werken bij Alberts Shoe, Manufacture de Chaussures, rue de Bruxelles 124 Hal. De directrice is Vve Ad. Van Lierde, ze woont in een kasteeltje, eveneens op de Brusselsesteenweg. Maurice wordt blijkbaar als een bekwaam iemand beschouwd. Ondanks zijn jeugdige leeftijd wordt hij aangesteld als magazijnier. Volgens zijn latere 'Livret militaire' heeft hij als 'bijzondere geschiktheid': "*Parle, lit et écrit le français et le flamand.*"

Aan het eind van de Grote Oorlog huwt Maurice met Sabine Cardijn, verre familie van de kardinaal. Het gezin neemt zijn intrek op de Lamme Guiche (Ninoofse Steenweg), waar twee dochters, Irène en Thérèse, geboren worden. Het huis is eigendom van 'madame' Dalque, zij ontvangt: "*La somme de 15,50 pour un mois de loyer d'une maison à échoir le 25 avril 1919.*"

Vijftien jaar later, op 1 augustus 1934, noteert madame Dalque voor de laatste keer, nu in een wat bibberig handschrift: "*Reçu la somme de 125 frs.*" Op deze tijd is de huishuur meer dan verachtvoudigd. Het is crisis en inflatie. Merkwaardig is dat in dit boekje waarin vijftien jaar lang keurig de huren genoteerd staan, ook zegels geplakt zijn naast elke betaling. Vanaf november 1920 zijn dit grote zegels, 'quittances' of 'kwijtbrieven' genaamd. Vanaf februari 1924 worden dit 'taxes fiscales' van 10 cent, naar het einde toe oplopend tot 30 cent.

Na de oorlog van 14-18 wordt Maurice onmiddellijk lid van de Belgische Werklieden Partij. Lidmaatschap van de BWP is dan een revolutionaire daad. Maurice komt uit een katholieke familie maar iedereen kent hem al zeer jong als een idealist met revolutionaire ideeën. Hij wordt lid van alle takken van de socialistische beweging, zoals op 22 januari 1921 van de Brusselse coöperatie La Maison du Peuple.

Op 12 oktober 1919 is hij al bij de vakbond aangesloten, de Centrale der Leder- en Vellenbewerkeren van België. Hij schrijft zich in bij de Section de Bruxelles als 'magasinier'. In 1931 valt zijn ontslag in de fabriek waar hij bijna twintig jaar werkt. Propaganda voor de vakbond is een van de onderliggende redenen. Officieel is er een andere reden. Op een wintermorgen van 1931 wordt hij bij madame (meike!) Van Lierde, zijn

'patronne', geroepen. Hij krijgt opdracht om voortaan op vrijdag zoals iedereen, voor het werk begint, naar de mis te gaan. Hij weigert omdat hij niet inziet waarom hij naar de mis moet gaan. Hij vliegt op staande voet, 'met z'n klikken en z'n klakken', aan de deur. De ontslagbrief dateert van 19 januari 1931: "*Monsieur Maurice Merckx, la crise actuelle nous met dans l'obligation de renoncer momentanément à vos services.*" Alhoewel hij twee jonge kinderen heeft weigert hij te buigen. Enkele dagen later krijgt hij een attest: "*La soussignée certifie que le nommé Merckx Maurice, demeurant à Hal, Chaussée de Ninove n° 85, a été occupée dans son usine depuis le 10 février 1912 jusqu'à ce jour, en qualité de magasinier emballeur. Elle n'a eu qu'à se louer de ses services.*" De laatste zin onderstreept hij zelf met zwarte inkt. Negentien jaar was hij een goede arbeider maar het lidmaatschap van het syndicaat en zijn vriendenkring was teveel. Hij zit dus zonder werk.

Naar 'De Peupel'

Hij ontvangt gedurende drie maanden werkloosheidsvergoeding, waarna hij om zijn gezin te onderhouden voortaan de kranten *Volksgazet* en *Le Peuple* verdeelt ten huize van de leden van de metaalbewerkersvakbond. Hij vindt ook werk als agent bij de *Prévoyance Sociale*. Op 19 april 1932 krijgt "*te beginnen van heden, gezin Merckx Maurits wonende Ninoventlaan*" een "*Kontrakt van Bijzonder Agent*" met een "*vergoeding*" op basis van een "*kommissie per polis en per week*". (Let op het puristisch gebruik van het Nederlands tot in de schrijfwijze van de voornaam en straatnaam toe!)

Het is vooral als verzekeringsagent dat hij jarenlang met de fiets alle straten en wegen van de stad doorkruist. Terwijl hij zijn verzekerden bezoekt, is hij tevens de grote propagandist van de arbeiderspartij. In september 1934 verhuist het gezin naar het volkshuis in de Stadhuisstraat 18. In de volksmond is dit 'De Peupel' op de 'stieweg', het lokaal van de socialisten.

Merkwaardig is wel dat hij tijdens het oorlogsjaar 1941 nog altijd lid is van de Centrale Ouvrière des Cuirs et Peaux. Ik vond voor dat jaar, voor de maanden januari tot augustus, een lidkaart van deze vakbond. Waarschijnlijk bleef hij al die jaren zijn bijdrage betalen, zelfs toen hij niet meer in de schoenfabriek werkte. De partij was op 28 juni 1940 ontbonden door Hendrik De Man. De vakbonden bleven bestaan tijdens de oorlog maar ook in syndicale middens leek men geneigd de collaboratie te aanvaarden. Op initiatief van De Man kwam er in november 1940 tussen de drie nationale vakbonden een akkoord over de oprichting van een eenheidsvakbond. De bonden werden verenigd in een nieuwe structuur, de Unie van Hand- en Geestesarbeiders, in Halle beter bekend onder haar Franstalige afkorting UTMI. Deze unie collaboreerde met en stond onder controle van de Duitsers. Stilaan verlieten de arbeiders deze vakbond. Dit is waarschijnlijk ook de reden waarom de betalingen van Maurice stoppen in augustus 1941.

*Café Twee Barreeltjes aan de Bevrijdingsplaats nr.1, nu Cabaret De Zwarte Kat. Dit café lag op het kruispunt van de 'Kassaa van Hondzocht' (Steenweg naar Edingen) en de 'Chossée' de Mons (Steenweg naar Bergen), twee volkrijke buurten, een beetje buiten het centrum.
De foto is waarschijnlijk van vlak na WO II (foto W. Haas)*

Ik vond nog een latere lidkaart van de Brusselsche Federatie der Vakbonden waarop met potlood het woord 'cuir' geschreven staat. Het is de 'Voorloopige medelidkaart nr. 10 215', gedateerd op 23 oktober 1944. Dat is vlak na de bevrijding en de periode waarin de vrije vakbonden weer opgericht worden.

In maart 1960 wordt bij gelegenheid van de 75e verjaardag van de stichting van de partij een hulde gebracht aan de pioniers. Toenmalig voorzitter van de partij, Jos Van Eynde, brengt hulde aan 26 militanten uit de Zennevallei: "*Al die onbekenden, die hun obscuur werk met trouw en plichtsbesef uitvoeren zijn de ware leggers der grondvesten van onze socialistische partij*" (citaat *Volksgazet*). Voor Halle worden geciteerd: Henry Hellinckx, Jules Bosmans, Marie Brichau, Jerome Leunens, Camille Vandermaelen, J.B. Vanderhaegen, Leopold Walschot, Jan Carlier en ook de altijd stille wroeter Maurice Merckx. Ze ontvangen elk een erepenning van de partij.

In het verzet

Tijdens de Tweede Wereldoorlog gaat mijn grootvader in het verzet, en met hem heel zijn gezin. Hij woont dan nog altijd in 'De Peupel', en werkt voor de Sociale Voorzorg als verzekeringsagent. Deze baan is tevens een vrijbrief om rond te rijden met zijn fiets in Halle en omgeving. Een attest van zijn werkgever bevestigt hem op 25 juni 1940 in de "*hoedanigheid van agent*" en "*dat zijn diensten onmisbaar zijn voor den goeden gang onzer zaken.*" Dankzij die betrekking kan hij vrijgesteld worden van arbeidsdienst voor de bezetter. Hij wordt 'actie-agent' van de Geheime Dienst Socrates. Hoe dit gebeurt, is onduidelijk. Over Socrates vond ik weinig terug. Heel wat Waalse christen-democraten uit het JOC-milieu (Jeunesse Ouvrière Chrétienne) maken er deel van uit. Deze groepering verzamelt informatie maar bezorgt ook rantsoenzegels en valse paspoorten aan de onderduikers. Dit zijn dikwijls werkweigeraars maar ook leden van gewapende groepen die ondergedoken leven. Mijn grootvader is in de sector Halle verantwoordelijk voor de bevoorrading van 30 onderduikers.

Zijn beste bescherming is zijn zwijgzaamheid, reden ook waarom we nu slechts enkele algemene zaken weten over die periode. Zelfs zijn naaste familieleden hebben geen zicht op zijn activiteiten. Tijdens deze bange jaren is loslippigheid dikwijls de oorzaak van verraad aan de Duitsers. Het leven hangt dan aan een zijden draadje. Op het einde van de oorlog moet Maurice ook zelf onderduiken. Dit doet hij bij boeren in de omgeving van Bellingen of Gooik, waar hij reeds voordien actief was. Hij wordt ook erkend als burgerlijk weerstander voor de periode van 1 mei tot 3 september 1944.

De oudste dochter, Irène, werkt in Brussel en gaat alle dagen met de tram op en af. Alleen zij is op de hoogte van de gevaarlijke nevenactiviteit van haar vader. Ze is een van zijn koeriers voor zegels en valse papieren, en moet dagelijks de controles op de tram

riskeren. De kleinere zegels vervoert ze in haar opgebonden haren, moeilijker is de verspreiding van bijvoorbeeld de valse *Soir*. Deze wordt dan in het volkshuis onder de toeg verdeeld. Een levensgevaarlijke bezigheid. Maar ook de socialistische sluijkladen zoals *Morgenrood* en *De Werker* brengt Maurice rond tijdens zijn tournee door de streek. Hij is erkend als 'weerstander door de sluijkers' vanaf het begin van de bezetting; de periode van 1 januari 1941 tot aan de bevrijding van 3 september 1944. Zijn fiets is zijn wapen in de strijd tegen de bezetter. Op een bepaald moment nemen de Duitsers fietsen in beslag, en is het vervoermiddel van mijn grootvader in gevaar. In zoverre dat op 17 april 1942 de heer Lemaire, directeur van de Prévoyance Sociale, in een attest schrijft dat de functie van agent voor Merckx Maurice zijn enige beroep is. Daartoe moet hij wekelijks met zijn fiets de baan op en premies ophalen, ongevallen betalen en administratieve onderzoeken doen: "*Etant donné l'importance de son secteur, l'usage d'un vélo lui est et a toujours été indispensable pour exercer sa profession.*" Achthonderdduizend verzekerden, meer dan een miljard aan levensverzekeringen en dertien miljard aan brandverzekeringen bewijzen "*qu'il s'agit d'une nécessité économique d'ordre vital.*" Maurice mag zijn fiets behouden gedurende de hele oorlog.

Zijn vrouw Sabine is tot mei 1940 betalend lid (1,5 fr) van de Socialistische Werkersbond van Halle. Geholpen door haar dan twintigjarige jongste dochter, Thérèse, houdt ze het café van het volkshuis open. Ze is gekend als een ware 'Pasionaria'. Terwijl zij en haar gezin schrijnende armoede lijden, helpt ze waar ze kan met eten en goederen. Gedurende de oorlog brengen boeren boter, brood en vis naar haar café vanwaar een zwart bevoorradingscircuit ontstaat. Niet alle boeren zijn schatrijk uit de oorlog gekomen zoals de goegemeente beweert. Sommigen hebben veel geriskeerd om de mensen te bevoorraden en onderduikers te verbergen.

Nog gevaarlijker is het verspreiden van de sluijkladen via de klanten van het café. Dit terwijl de feestzaal achter het café voortdurend bezet is door ingekwartierde Duitse soldaten en de 'Kommandantur' zich op 50 meter van de voordeur bevindt. Paul Vandevelden, de verloofde van Irène, de oudste dochter, is daarenboven bij het gewapend verzet. Hij is er meestal bij als er ergens een brug of spoorwegonderdeel de lucht ingaat. Men brengt dan de nacht wakend door tot het nieuws binnenkomt dat hij veilig is. Het zijn bange dagen. Dat vreet aan een mens. Kort na de oorlog, in 1950, overlijdt Sabine. Men zegt dat de spanningen van de oorlog te veel waren voor haar. Ze krijgt de eerste vrouwelijke burgerlijke begrafenis in de stad Halle.

Toch nog even vermelden dat de familie Merckx zich na de bevrijding afzijdig houdt van de straatrepressie van de collaborateurs en zich nooit als weerstander manifesteert. Voor hen is de weerstand het voortzetten van de strijd tegen het vooroorlogse fascisme, zoals hun steun aan de Spaanse republiek en de opvang van Spaanse kinderen van 1938 tot 1939. Deze strijd gaat door in de opnieuw opgerichte socialistische partij, tegen sommige bondgenoten uit het verzet. Het is de tijd van de Koningskwestie.

De baan op voor de 'partee'

Na de oorlog verandert de naam van de Belgische Werklieden Partij (BWP) in Belgische Socialistische Partij (BSP). Deze naamsverandering maakt weinig uit voor de leden en sympathisanten. Iedereen spreekt immers altijd gewoon over de 'partee', de partij. Er is er maar één.

Ook na zijn pensionering blijft Maurice zijn propaganda voeren. Intussen heeft hij zich een solex aangeschaft, een fiets met voorop een kleine hulpmotor. Hiermee vervoert hij zijn gazetten en strooibrieven in de stad maar ook over de hellingen van Essenbeek en Breedhout. Vandaar dat bruin notaboekje met hoofding van De Sociale Voorzorg in zijn nalatenschap. Hierin staat de lijst van alle cafés die hij aandoet op zijn propagandatochten.

Ik zou durven zeggen: alle toenmalige cafés van de stad! Want hij sloeg er geen enkele over. Zelfs aan het toch wel chique Hôtel des Eleveurs of het katholieke Gildenhuis trok hij de remmen van zijn solexke dicht om er te gaan discussiëren om, wie weet, toch iemand te overtuigen.

De 137 cafés in Halle in de jaren 1960 ⁽¹⁾

't Sas, Wwe Vancutsem, Nederhem 1; Den Lancier, Em. Vannimmer, Parklaan 8; Restaurant Italien, Mario, Parklaan 2; Bij Max, Schepers, Possozplaats 6; Polle Kat, Leop. Middag, Sollebeempt 9; In de Sleutel, Grote Markt 30; Du Faisant, Grote Markt 8; Café des Arts, Em. Streulens, Grote Markt 12; Frituur van de Basiliëk, Melkstraat 1; Paprika Snack Bar, Alfons Dedobbeleer, Kard. Cardijnstraat 14; Volkshuis, Basiliëkstraat 17; Rombout, Maandagmarkt 16; Vansnick G., Beestenmarkt 7; Monico, Beestenmarkt 15; Breughel, Beestenmarkt 14; Gildenhuis, Marie PE, Stwg naar Ninove 9; Au Cheval Gris, E. Nechelput, Stwg naar Ninove 32; De l'Espérance, P. Van Isterbecq, Dekenstraat 6; Frituur Restaurant, Sauvignier, Stwg naar Brussel 30; Hôtel de Bruxelles, Wwe P. Pr, Stwg naar Brussel 93; Cambrinus, Stwg naar Brussel 103; Duivenlokaal Recht voor Allen, Thienpont, Stwg naar Brussel 229; Stroppen A l'Arrêt du Tram, Stwg naar Brussel 271; Bij Netje, Wwe Ch. Van Zeebroeck, Stwg naar Brussel 308; Louise Walravens, Stwg naar Brussel 488; Leeuw Café Routier, Em. Walravens, Stwg naar Bergen 860; Leeuw In de Welkom, Stwg naar Bergen 790; Wielerclub, A. Vierendeel, Stwg naar Ninove 60; Sporta. Bij den Disse, Désiré Leroy, C. Verhaverstraat 91; Op den Hoek, Bij Tinneken, C. Verhaverstraat 156; Palm, C. Verhaverstraat 156; In de Rust der Reizigers, Jozef Merckx, Kerkhoflaan 48; Halsput Fantasia Restaurant, Hollestraat 93; Vosse Duif, Evenepoel, Hollestraat 108; Derauw, Stwg Gaesbeek 201; Café Bar, Nancy Dortant Dehoye, Arkenvest 18; Hôtel des Eleveurs, Debrouwer, Basiliëkstraat

136; Maatje, Ant. Van Isterbeek, Basiliekstraat 137; Concorde, Paul Taxi, Basiliekstraat 129; Palais de Justice, H. Vannerom, Basiliekstraat 118; Jef de Coureur, Basiliekstraat 108; 't Zenneken, Basiliekstraat 78; Biljartclub, M. Vanceunebroeck, Stwg naar Bergen 13; Cheval Noir, Gebroeders Decuyper, Stwg naar Bergen 10; La Frégate, Stwg naar Bergen 14; Restaurant Cambrinus, Stwg naar Bergen 16; Friture Eugène Restaurant, Stwg naar Bergen 43; Concordia, Stwg naar Bergen 36; In de verzekering tegen den Dorst, H. Van Laethem, Oudstrijdersplaats 21; Rialto Dancing, Echtge. Algoet, Oudstrijdersplaats 21; Café du Marché, Bij Carloke, Oudstrijdersplaats 19; Jules Prot, J. Deloecke, Minderbroedersstraat 1; Café du Commerce, Middenstand, Volpestraat 12; Madelon, Pasteleurs, Volpestraat 46; Bij de Oude en de Jonge Renner, Korte Vest 27; Jan de Slachter, Jean Lerinckx, Slachthuisstraat 1; Au Duc, Albert, Z. Bernardastraat 18; Du Transport, H. Bernay, Z. Bernardastraat 82; Bij de Sim, E. Simons, Z. Bernardastraat 67; In den Plezanten Baas, Aug. Demaegtlaan 98; Aan de Sico, Aug. Demaegtlaan 131; Vanderscheuren, Stwg naar Ninove 65; Op 't Hoekske, Bij Fintje, Stwg naar Ninove 74; Oud Huis, Mie Lebaecq, Stwg naar Ninove 85; In de Wachtzaal, H. Dekens, Stwg naar Ninove 86; Valduif. Sportvriend, A. Breysens, Stwg naar Ninove 119; Bij Fontje, A. Dannau, Elbeekstraat 2; Half Time, Stwg naar Ninove 215; Lamme Guiche, Demel Dekempeneer, Stwg naar Ninove 231; Bij de Jonge Accordeonist, Stwg naar Ninove 212; In de Stilstand van de Tram, Demesmaeker, Stwg naar Ninove 560; Halle Sportief (Vork), Wolvendries, Stwg naar Ninove 648; Breedhout In de Sportkring, Decoster, Stwg naar Lennik 575; Breedhout In de Put, G. Sergooris, Stwg naar Lennik 614; Breedhout Bij Fokens, Stwg naar Lennik 63; In de Zwaluw, Jean-Marie & Irma, Bèertstraat 33; Labor, Bevrijdingsplaats 2; Twee Barreeltjes, N. Vanbrabant, Bevrijdingsplaats 1; Marie Kiek, Stwg naar Edingen 3; Casino, Stwg naar Edingen 28; Auto Controle, Kamiel Debre, Stwg naar Edingen 90; Belle Vue, F. Pappaert, Stwg naar Bergen 120; Café du Canal, Albert Leunens, Suikerkaai 22; Café van het Station, Statieplein; In de Kriekenboom, Wwe Vandemoortele, Lusthuizenlaan 27; De Kroon, Melkerijstraat 55; Le Tarot Twist Club, Vandepereboomstraat 109; In de Wachtzaal, Vandepereboomstraat 34; De la Station, H. Claes-Degreve, Vandepereboomstraat 30; Brabançon, Vandepereboomstraat 8; De la Gare, St-Rochusstraat 1; Bij Albertintje, St-Rochusstraat 3; In 't Kelderken, St-Rochusstraat 5; Ciné Harmonie, St-Rochusstraat 7; René Pompier, Wwe Vanderrusten, St-Rochusstraat 21; Des Sports, Roger & Mariette, St-Rochusstraat 33; Bij Germaine, Ach. Deboscher, St-Rochusstraat 56; L'Avenir, Bij Guido, St-Rochusstraat 77; In de Voetballist, Bij Torke Deridder, St-Rochusstraat 102; In de Sportif op 't Hoekske, R. Weemaels, St-Rochusstraat 146; Faisant Doré, Biezeweide; In de Verzekering tegen den Dorst, Fr. Nerinckx, Vogelpers 60; Leroy-, Wwe Demanet, Vogelpers 111; Lokaal Rode Duivels, F. Decuyper, Vogelpers 126; Zanzibar, Leunens Dewit, Vaartstraat 2 Rodenem; Sporting Rodenem, Bij Jacqueline Carlier, Rodenemplein 11; Sportvriend, Rodenemplein 38; In de Drij-

pikkel, Bombaers A., Malheideweg 104; Debelder, Biezeweide 140; Zwart en Geel, Ghijssels G., Berendries 2; Gouden Duif, Duivenlokaal, Biezeweide 128; De l'Union, Bij Rosincken, Biezeweide 78; Half Time, Deridder Jozef, Biezeweide 76; Faisant Doré, Decoster (Jacmin), Biezeweide 70; Wwe Degreef F., Stwg naar Nijvel 2; Salle des Accordéonistes, Stwg naar Nijvel 24, 117. Bij Bereken Schuppes, Demuylder E., Stwg naar Nijvel 73; In de Welkom, Vandijck Maria, Halleweg 64; In de Ouden Molen, Callebout, Stwg naar Nijvel 268; Ginette Accordéoniste, Maarschalk A., Stwg naar Nijvel 406; In de Vijver, Isenbaert F., Stwg naar Nijvel 447; 't Hoekske v. 't Maesdal, Vandervelde F., Stwg naar Nijvel 580; 2 Accordéonisten, Zavelput, Chez Jeanne, Stwg naar Nijvel 690; In de rust op den berg, Uitkijktoren, Stwg naar Nijvel 829; A la vue du bois, Hallerbos, Stwg naar Nijvel 998; 't Kriekske, Vandenbosch V., Kappittel 10; In de laatste rust, Neyssens, Bosstraat 44; In 't Ciderhuis, Walders V., Vastenavondstraat 16; In de lustige Floremans, Zavelstraat 108; In de Zwarte Wolk, Kerkhof, Zavelstraat 92; Bij Augusta en Charles, Boterhamplaats 3; Onder den Toren, Kleemstraat 21; Lok. Der Oude Strijders, Bouwens Louis, Kasteelstraat 26; Oud Kasteel, (zaal), Kasteelstraat 94; In de Warande, Bij Vérone, Kasteelstraat 99; In de Fazant, Bieren Dierickx (Hoek), Kasteelstraat 157; Derdelinckx Oscar, Kromstraat 235

(1) De 137 cafés staan genoteerd volgens een bepaalde volgorde. Dit was zijn vaste 'tournee'. Zijn parcours is dus perfect te volgen op een detailkaart. Op sommige plaatsen staan er schrappingen of verbeteringen, aangebracht in 1968. Dus deze lijst zou wel eens de definitieve lijst van de Halse cafés kunnen zijn voor dat jaar. We spreken hier over Halle-vóór de fusie met Lembeek en Buizingen!

Armand Sermon interviewde Irène Merckx, wed. Vandevelden. De besproken documenten bevinden zich in Amsab-ISG.